

RAZISKOVANJE SLOVENSKEGA NOVINARSKEGA DISKURZA: MEDDISCIPLINARNOST IN VLOGA JEZIKOSLOVJA

Gaja Červ, Monika Kalin Golob
Fakulteta za družbene vede, Ljubljana

UDK 811.163.6'276.6:070:81'42

Prispevek v prvem delu s pregledom relevantnih teorij, z razmejitvijo različnih pojmovanj in podtipov meddisciplinarnosti izpostavlja dvom o samoumevnosti enotnega razumevanja meddisciplinarnosti in opozarja na problematičnost posplošujoče in nenatančno opredeljene rabe tega pojma. S poskusom opredeljevanja jezikoslovja, njegovega področja raziskovanja in stičišč z drugimi vedami je prikazana stopnjevana zapletenost določanja meddisciplinarnosti v tej vedi. Premisleki o tipih meddisciplinarnosti in njihovem uresničevanju v povezavi z jezikoslovjem so aplicirani na raziskovanje novinarskega diskurza in ponazorjeni z raziskavami, opravljenimi na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani.

meddisciplinarnost, jezikoslovje, jezik, kontekstualno jezikoslovje, novinarski diskurz

The paper first presents an overview of relevant theories, different understandings and subtypes of interdisciplinarity, casting doubt on the presumed self-evidence and generalised use of the term. An attempt to define linguistics, its field of research, and connections with other disciplines shows the complexity of interpreting interdisciplinarity in linguistics. The presented theoretical tools are finally applied to the research of journalistic discourse and illustrated by research conducted in this field at the Faculty of Social Sciences in Ljubljana.

interdisciplinarity, linguistics, language, contextual linguistics, journalistic discourse

1 Kako razumeti meddisciplinarnost jezikoslovja?

Iztočnica za vsebino prispevka je bila prijazno povabilo k sodelovanju pri letošnjih Obdobjih, češ da je tematika meddisciplinarnosti nam, jezikoslovcem s Fakultete za družbene vede, »pisana na kožo«. V prispevku prek refleksije različnih interpretacij meddisciplinarnosti, heterogenosti jezikoslovnih disciplin in razmerja med jezikom kot področjem raziskovanja ter disciplinami in vedami, ki ga raziskujejo, iščeva vzroke za razumevanje raziskovanja poročevalskega jezika in novinarskih besedil kot meddisciplinarnih ter presprašujeva upravičenost takega razumevanja na primerih konkretnih raziskav.

O razsežnostih meddisciplinarnosti

Discipline znanstvenih ved kot intelektualne in družbene strukture so rezultat skupnih epistemoloških in teoretskih izhodišč ter koherentne rabe metod, orodij in terminologije, ki so jih razvile za (re)organiziranje, nadgrajevanje in posredovanje védenja o določenem področju (Thompson Klein 1990: 63; Moran 2002: 4). Kljub relativno trdni povezavi med področji raziskovanja, uporabljenimi metodami in teoretskimi izhodišči, ki je za vedo konstitutivna, gre za zgolj delno integrirane strukture, ki praviloma razvijejo osrednje in periferne izrazito specializirane discipline, pri čemer potencialno vsaka disciplina – predvsem pa naj bi bilo to značilno za periferne – z odpiranjem področja raziskovanja,

redefiniranjem relevance raziskovalnih problemov in legitimnosti teoretsko-metodoloških pristopov zamaje predhodno postavitev raziskovalnega področja, teorij in metod vede ter s tem pogosto tudi razmerje do drugih disciplin in ved (Arm 2004: 380).

V odvisnosti od dejavnikov in namenov, ki sprožajo omenjene procese, vloge, ki jo imajo pri tem druge discipline in vede, ter sprememb, ki jih interakcije med disciplinami povzročajo v posamezni disciplini, raziskovalci definirajo različne tipe meddisciplinarnosti.¹ Če skušamo povzeti skupne poteze teoretskih konceptualizacij meddisciplinarnosti, ugotovimo, da prevladujejo modeli, ki združujejo dve izhodišči. Po eni strani gre za razumevanje meddisciplinarnosti kot večstopenjskega procesa, pri katerem so stopnje določene glede na pogostnost in trajnost interakcije med disciplinami ter stopnjo integracije njihovih teorij in metod, pri čemer nekatere tipologije uvajajo tudi delitve glede na povezovanje dveh ali več disciplin (Stember 1991). Drugi dejavnik klasifikacije meddisciplinarnosti pa je namen povezovanja. Ta je lahko omejen zgolj na preverjanje lastnih raziskovalnih rezultatov s triangulacijo oziroma občasno izposojajo teorij in metod disciplin, ki imajo isti predmet raziskovanja, z namenom posodobitve metodologije ali izboljševanja raziskovalnih rezultatov. Pri tem se teorije in metode prilagodijo epistemološkimi, vrednostnim in institucionalnim premisam discipline, ki je razumljena kot avtonomna in dominantna. S stališča pogostnosti in trajnosti interakcije ter stopnje integracije med disciplinami gre pri tej obliki navadno za meddisciplinarnost prehodne narave z omejenim trajanjem (Thompson Klein 1996: 56), ki, kot rečeno, ne privede do

integracije v smislu trajnega povezovanja disciplin prek oblikovanja novih skupnih teoretsko-metodoloških pristopov, ampak pogosto celo utrjuje disciplinarne meje.

Ker v tem primeru pravzaprav ne gre za pravo sodelovanje med disciplinami, da bi dosegli skupni cilj, nekateri raziskovalci izražajo dvom o upravičenosti poimenovanja tovrstnih procesov kot meddisciplinarnih, drugi pa njihovo omejenost zgolj poudarjajo s poimenovanji, kot so instrumentalna (Salter, Hearn 1996; Thompson Klein 1996), intradisciplinarna (Stember 1991) oziroma centralistična meddisciplinarnost (van Leeuwen 2005: 4). Problem instrumentalne meddisciplinarnosti je pogosto tudi v tem, da so zaradi prilagajanja teorij in metod konceptualnemu okviru druge discipline ali zaradi necelovitosti njihovega prevzemanja v očeh predstavnikov discipline, ki je razvila prevzete teorije in metode, raziskovalni rezultati površinski, pomanjkljivi ali celo nelegitimni (Widdowson 2005: 18).² V nasprotju z instrumentalno meddisciplinarnostjo je namen konceptualne (Salter, Hearn 1996; Paxson 1996; Lattuca 2002) oziroma epistemološke meddisciplinarnosti (Thompson Klein 1996) ravno soočenje dveh ali več disciplin, da bi kritično analizirali njihova spoznavna izhodišča, prevladujoče metode ter organizacijo védenja in njegovega predstavljanja v institucionalno priznani obliki. Taka interakcija navadno ni rezultat pobud za reševanje konkretnih raziskovalnih problemov in nima vnaprej določenih raziskovalnih ciljev, ampak je povezana s kritiko esencialističnega razumevanja področij in predmetov raziskovanja ter samoumevnosti povezav med področji raziskovanja in disciplinami, ki jih raziskujejo (Sayer 1997: 456; Hacking 1999).

¹ Termin meddisciplinarnost tu uporabljamo kot krovni pojem za vse v nadaljevanju opredeljene podtipe, pri čemer je treba upoštevati, da poimenovanja med teorijami niso enotna in da termin meddisciplinarnost (ang. interdisciplinarity) v nekaterih modelih poimenuje zgolj eno od vmesnih stopenj procesa med občasnim povezovanjem avtonomnih disciplin in njihovo popolno integracijo v novo (pod)disciplino, torej samo določen tip meddisciplinarnosti v širšem pomenu (Thompson Klein 2000).

² Widdowson (2005: 18) kot primer navaja Bernsteinova (1990) sociološka oporekanja Labovovim sociolingvističnim pristopom in Stubbsove (1980, 1983) pomisleke ob Bernsteinovih ekskurzih v jezikoslovje.

Rezultat uspešnega konceptualnega oziroma epistemološkega meddisciplinarnega povezovanja je tako lahko poleg prestrukturiranja teoretskih izhodišč in metod sodelujočih disciplin tudi oblikovanje novih, alternativnih teoretsko-metodoloških pristopov ali celo novih predmetov raziskovanja (Salter, Hearn 1996: 43). Van Leeuwen (2005: 4) kot drugo stopnjo integracije med disciplinami opredeljuje pluralistični model meddisciplinarnosti. Ključni dejavnik za interakcijo med disciplinami so v tem primeru skupni raziskovalni problemi; pogosto povod za interakcijo ne izhaja iz potreb samih disciplin, ampak iz zunanje institucije, ki discipline pozove k sodelovanju z namenom rešitve konkretnega tehnološkega, gospodarskega, pravnega itn. problema.³ V tovrstnem sodelovanju nobena od disciplin ni dominantna, obenem pa vse ostajajo bolj ali manj avtonomne in samozadostne v lastnem prispevku k reševanju zastavljenega problema. Trajanje namenskega povezovanja med dvema ali več disciplinami je v tem primeru lahko enako trajanju reševanja raziskovalnega problema ali pa se razvije v trajnejše sodelovanje. Poimenovanja za ta tip meddisciplinarnosti so zelo različna – večdisciplinarnost (Nowotny 1997), čezdisciplinarnost (Stember 1991), transdisciplinarnost (Lattuca 2002), meddisciplinarnost (Thompson Klein 2000) – in se, prav zato, ker lahko tovrstno sodelovanje med disciplinami privede do različnih stopenj in trajanja njihovega povezovanja, mešajo s poimenovanji za tretjo, najvišjo stopnjo povezovanja med disciplinami, imenovano integrativna meddisciplinarnost (van Leeuwen 2005: 9; Weiss, Wodak 2003: 20), pa tudi transdisciplinarnost (Nowotny 1997; Salter, Hearn 1996; Stember 1991; Arm 2004). V tem

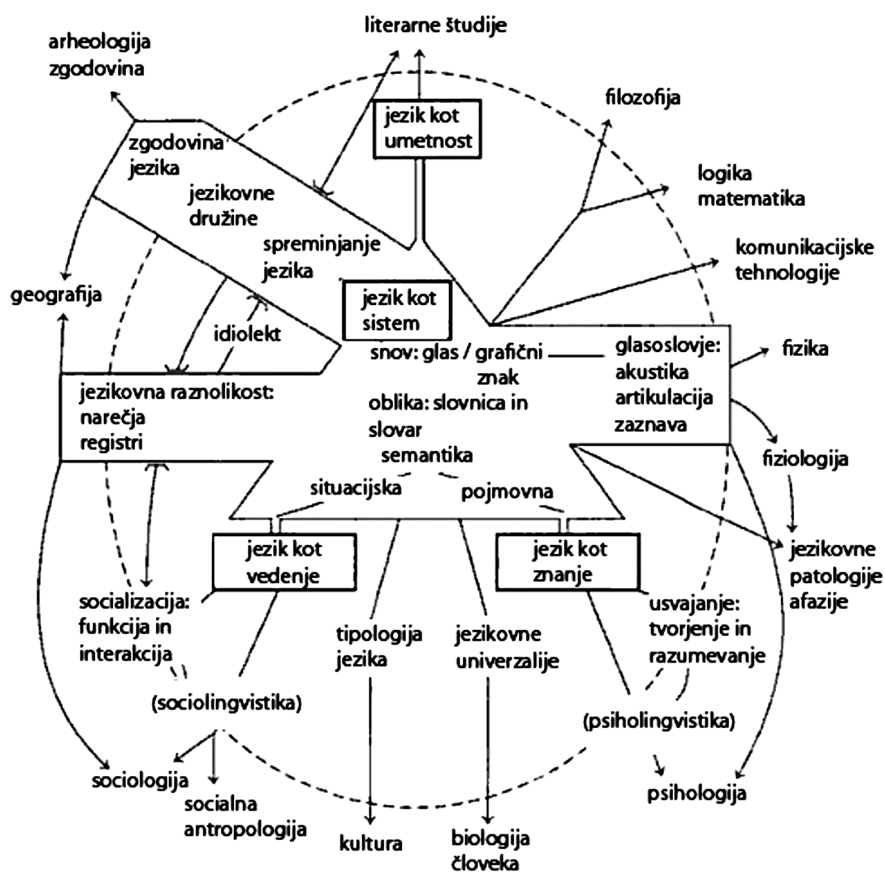
primeru prihaja pod vplivom eksogenih ali endogenih dejavnikov do rušenja meja med disciplinami, skupnega oblikovanja novih teoretsko-metodoloških orodij ali celo spoznavnih izhodišč, referenčnih okvirov in raziskovalnih problemov, s tem pa tudi do trajnega povezovanja disciplin. Tudi te stopnje integracije med disciplinami nekateri teoretiki (Widdowson 2005: 19) ne prištevajo več k pojmu meddisciplinarnosti, saj ustalitev novih spoznavno-teoretskih izhodišč, novih raziskovalnih problemov in metod razumejo kot nastanek nove, avtonomne discipline.

Meje jezika in meje jezikoslovja

V prejšnjem podpoglavju sva skušali nakazati heterogenost interpretacij pojma meddisciplinarnost in interakcij med disciplinami, ki jih z njim povezujemo, ter posledično problematičnost njegove posplošujoče in nenatančno definirane rabe. Drugi problem teoretskih opredelitev meddisciplinarnosti pa izhaja iz njihovega idealiziranega predpostavljajanja možnosti relativno nedvoumnega in konsenzualnega definiranja in zamejevanja disciplin znotraj posameznih ved in med njimi ter konsistentnosti razumevanja njihovih področij oziroma predmetov raziskovanja. Ta problem pri poskusu opredeljevanja jezikoslovja, njegovega področja raziskovanja in stičišč z drugimi vedami stopnjujeta dva dejavnika. Prvi izhaja iz predmeta raziskovanja, ki je izrazito kompleksen, posebno, če ga razumemo kot celovit preplet dejavnikov, ki omogočajo in soustvarjajo človeško jezikovno dejavnost, zaradi česar se je, kot je razvidno iz Hallidayevega modela (Slika 1; Halliday 1978: 11),⁴ razvila množica jezikoslovnih pristopov, ki se osredotočajo samo na nekatere prvine njegove celote

³ Glede na dejavnike, ki sprožijo interakcijo med disciplinami, Thompson Klein (1996: 12) ločuje med eksogeno meddisciplinarnostjo, kamor bi lahko uvrstili centralistično in integracijsko meddisciplinarnost, ter med endogeno meddisciplinarnostjo, kjer vzgib za interakcijo izvira iz disciplin samih, kakršni sta na primer instrumentalna in konceptualna meddisciplinarnost.

⁴ Seveda gre samo za enega od številnih raznolikih poskusov klasifikacije jezikoslovnih disciplin. Za ta prispevek torej ni ključna njegova merodajnost, ampak možnost ilustracije temeljnih problemov opredeljevanja meddisciplinarnosti jezikoslovja.

Slika 1

oziroma skušajo z različnimi ravni abstrakcije in ekstrapolacije zmanjšati kompleksnost raziskovanega pojava (Spolsky 1998).

Metodološka, gnoseološka ali celo ontološka nasprotovanja (Škiljan 1999: 14; Widdowson 2005: 16) med njimi kažejo na teoretsko in metodološko heterogenost jezikoslovnih paradigem ter konec koncev tudi na odsotnost konsenzualne definicije lastnega predmeta raziskovanja, kar seveda zapleta opredeljevanje meddisciplinarnih povezav jezikoslovja z drugimi vedami.

Iz modela je razvidno tudi, da ob praktično katerikoli širitvi teoretske perspektive od jezika kot sistema delnih znakovnih pod-

systemov oziroma dekontekstualiziranega in standardiziranega sistema tvorbeno-pretvorbeneh pravil raziskovani pojav ni več avtonomen, pojasnljiv iz samega sebe, ampak se bolj ali manj nerazdružljivo poveže z družbeno-kulturno-zgodovinsko-pragmatičnimi okoliščinami komunikacijskih dejanj, v katerih se uresničuje, z njihovimi sporočajskimi nameni, strategijami in heuristikami, s psihološkimi, spoznavnimi in fizikalno-biološkimi dejavniki, ki ga omogočajo, ter postane izjava, besedilo, narečje, register, žanr, diskurz ... Posledično se zastavlja vprašanje, ali niso vse discipline kontekstualnega jezikoslovja⁵ (Škiljan 1999: 13–63), ki temeljijo na

⁵ Golden (2001: 24) za to teoretsko dihotomijo uporablja izraza mikro- in makrolingvistika.

pojasnjevanju razmerij med jezikom in izven-jezikovnim, že v izhodišču integrativno ali vsaj centralistično-instrumentalno meddisciplinarne.

Drugi dejavnik, ključen za opredelitev meddisciplinarnosti v kontekstu raziskovanja (poklicnih) diskurzov (njihovih stilnih, besedilnih in terminoloških značilnosti), je povezan z referencialnostjo jezika oziroma dejstvom, da je jezikovna dejavnost del večine področij človekovega delovanja. Vsako raziskovanje jezikovne dejavnosti, povezane z določenim področjem človekovega delovanja, lahko tako razumemo kot stičišče jezikoslovja in ene ali več znanosti, ki se posvečajo temu področju, pri čemer je od vzrokov in namenov povezovanja odvisno, ali gre za instrumentalno, centralistično ali integrativno meddisciplinarnost in katera disciplina je dominantna. V pojmu diskurz je raba jezika opredeljena kot oblika človekovega delovanja z družbeno-kulturno, družbeno-spoznavno in besedilno razsežnostjo (Bhatia 2004), prek katerih se obenem oblikujejo in odražajo področje človekovega delovanja, družbeni red in posameznikova interakcija z okoljem (Jaworski, Coupland 1999: 3; Fairclough 1995: 6; van Dijk 1988: 24). Ohranjanje celovitosti tako definirane predmeta raziskovanja torej nujno zahteva meddisciplinarno povezovanje med seboj komplementarnih etnografskih, družbeno-spoznavnih in jezikoslovnih pristopov (Bhatia 2004: 19, 160–161), ki pa se v praksi, kot bova pokazali v nadaljevanju, lahko uresničuje kot dejansko sodelovanje jezikoslovcev s strokovnjaki za raziskovano (poklicno) področje, še pogosteje kot prizadevanje jezikoslovcev po usvajanju čim kompleksnejšega védenja o področju, katerega jezikovno dejavnost raziskujejo, ali pa kot privzemanje določenih jezikoslovnih konceptov in metod

za analize, ki jih sicer ne opravljajo jezikoslovci.

Tretja raven premisleka o meddisciplinarnosti zadeva vede, ki jih je Halliday razvrstil izven krožnice, s katero zamejuje jezikoslovje. Zaradi središčne vloge, ki jo ima jezik za posameznika in družbo, je razumljivo, da se poleg jezikoslovja lotevajo teoretskega opredeljevanja njegove komunikacijske in simbolne vloge tudi mnoge druge vede. Tudi v tem primeru je – odvisno od avtonomnosti njihovih teoretsko-metodoloških pristopov in namenov ukvarjanja z jezikom – prisoten razpon od instrumentalnega prevzemanja in vgrajevanja določenih prvin jezikoslovja, prek konceptualnih filozofsko-antropološko-bioloških meddisciplinarnih prespraševanj o tem, kaj je jezik, do integriranih disciplin, kot sta psiholingvistika in sociolingvistika.

V sklepnem podpoglavju do zdaj precej abstraktno predstavljene premisleke o tipih meddisciplinarnosti in njihovem uresničevanju v povezavi z jezikoslovjem aplicirava na raziskovanje poročevalskega jezika oziroma novinarskega diskurza in jih ponazarjava z raziskavami, opravljenimi na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani.

2 Jezikoslovje in meddisciplinarnost raziskovanja slovenskega novinarskega diskurza

Prva sodobna slovenska raziskava jezika novinarskih besedil,⁶ Koroščeva disertacija *Poglavja iz strukturalne analize slovenskega časopisnega stila* (1976), časovno sovпада z obdobjem, ko je v svetovnem merilu mogoče govoriti o prvih oblikah meddisciplinarnega raziskovanja jezikovnih in besedilnih značilnosti novinarskega dela. Na prehodu 60. in 70. let 20. stoletja so namreč jezikovne in besedilne značilnosti novinarskega diskurza pod vplivom razvoja kognitivnih znanosti ter

⁶ Pred tem (od 30. do 60. let 20. stoletja) je bilo raziskovanje novinarskih besedil v slovenskem prostoru omejeno na bolj ali manj puristično jezikovno kritiko publicistične zvrsti, ki je temeljila na primerjavi z umetnostno (na primer Breznik 1933).

jezikoslovnega premika od strukturalističnega k funkcijskemu, besediloslovnemu in diskurznemu pogledu na jezik postale predmet raziskovanja socioloških, kulturnih, komunikoloških ter ožje novinarskih in jezikoslovnih študij (van Dijk 1988; Zelizer 2004). Te so sprva v samostojnih poskusih, ki so pripeljali do velikih razhajanj v izoblikovanih teoretskih konceptih in terminologiji (Zelizer 2004: 113), nato pa tudi z medsebojnim povezovanjem (prim. Skupina za medije Univerze v Glasgou), če raznolikost vseh raziskovalnih področij povzamemo zelo shematično, poskušale pojasnjevati razmerja med družbeno-kulturno vlogo novinarstva, njegovimi poklicnimi vrednotami, praksami in rituali ter žanrsko raznolikostjo novinarskih besedil, njihovo mikro- in makrostrukturno ter, predvsem v okviru kognitivnih študij in komunikologije, procesi in okoliščinami njihove recepcije.

Koroščeva disertacija in vse njegovo nadaljnje raziskovalno delo sta izrazita predstavnik kontekstualnega jezikoslovja, za katerega smo se v prejšnjem podpoglavju spraševali, ali ni v svojem bistvu integrativno ali vsaj instrumentalno meddisciplinarno. Izhajajoč iz spoznanj Praškega jezikoslovnega krožka in funkcijskega jezikoslovja, torej smeri, ki so pokazale na omejitve strukturalističnih epistemoloških določil in jih skušale preseči (Škiljan 1999: 15), namreč Korošec (1998: 6) pri iskanju odgovorov na vprašanje, kako deluje slovenski knjižni jezik, ko mu je naloženo opravljati vlogo v poročevalstvu, in zakaj tako deluje, neprestano izhaja iz védenja o okoliščinah, v katerih nastajajo novinarska besedila, o njihovih sporočanjških ciljih in družbeni vlogi ter tehnoloških lastnostih medijev, prek katerih se uresničujejo. Enako raziskuje nastanek specializiranih jezikovnih sredstev, ki jih smemo šteti za začetek poročevalskega stila, Kalin Golob (2003). Upoštevač družbeno-kulturne okoliščine in stopnjo razvoja slovenskega knjižnega jezika v zadnji tretjini 19. stoletja, raziskuje stilne pojave, razpoznane

v Koroščevi stilistiki slovenskega poročevalstva, da bi v razvoju jezika razpoznala specializirana jezikovna sredstva, ki so nastala kot rezultat tehnoloških novosti, razvoja časopisne bralne kulture in razgibanega družbenega življenja.

Korošec in Kalin Golob tako pri raziskovanju besedilnih in stilnih pojavov novinarskega diskurza iz novinarskih študij upoštevata okoliščine tvorjenja novinarskih besedil v kontekstu poklicnih in žanrskih norm, a vendarle ostajata disciplinarno prevladujoče v jezikoslovni metodologiji. Tako ne gre za povezovanje strokovnjakov različnih disciplin, ampak za jezikoslovčevu usvajanje in upoštevanje komunikološkega in novinarskega vedenja.

Obratno na primer raziskovalki komunikologinji Poler Kovačič in Laban (Poler Kovačič, Laban 2007; Laban 2004) privzemata jezikoslovni koncept sklicevalnih avtomatizmov, analizo njihovih jezikovnih uresničitev in jih pojasnjujeta s stališča novinarskih poklicnih praks in etike.

Žanrsko raziskovanje poklicnih diskurzov je področje, ki bi moralo biti v idealnem primeru integrativno meddisciplinarno ter povezovati vsaj raziskovalce poklicnega področja in jezikoslovce, vanj pa bi morali biti prek etnografskih pristopov kot informant pritegnjeni tudi poklicni tvorci besedil in njihovi naslovniki (Bhatia 2004: 160–61). Praksa slovenskega raziskovanja novinarskih žanrov je zaenkrat žal drugačna, saj gre izključno za samostojne projekte enega raziskovalca (Košir 1988; Milosavljević 2003; Laban 2007; Lengar Verovnik 2010; Kalin Golob 2007), ki se posledično, odvisno od tega, ali je raziskovalec strokovnjak novinarskih študij ali jezikoslovec, osredotočajo predvsem na izvenjezikovne oziroma jezikovne žanrske prvine. Podobna težava je prisotna tudi na področju kritičnih analiz slovenskega novinarskega diskurza (Erjavec idr. 2000; Erjavec 2003; Vezovnik 2007, 2010; Luthar, Jontes 2007), ki so se jih doslej lotevali pretežno nejezikoslovci in jim je, vsaj

v nekaterih primerih, z jezikoslovnega stališča mogoče očitati metodološko šibkost pri instrumentalizaciji in interpretaciji analiziranih jezikovnih pojavov – gre torej za vprašanje instrumentalnega prevzemanja, ki ga matična disciplina razpozna kot vprašljivega in na katerega v primeru centralistične meddisciplinarnosti opozarja Widdowson (2005).

Kot primere dejanskega meddisciplinarnega povezovanja jezikoslovcev in strokovnjakov drugih disciplin bi lahko navedli študije primerov, ki s prepletom jezikoslovno-besediloslovne analize in analize odstopov od novinarskih poklicnih etičnih norm osvetljujejo spremembe v slovenskem novinarskem diskurzu po letu 1991 (Kalin Golob, Poler Kovačič 2005; Poler Kovačič, Kalin Golob 2005; Kalin Golob 2004). Izstopajoč primer pluralističnega meddisciplinarnega povezovanja je bil tudi projekt Razžalitve v sredstvih obveščanja kot jezikovnostilno in pravno vprašanje, v katerem so jezikoslovci, pravniki, predstavniki novinarskih študij, sociologi in antropolog s soočanjem različnih gledišč iskali odgovore na to, kako naj se omenjene stroke in širša družba odzovejo na skokovit porast tožb zaradi razžalitev v medijih ter na družbene in medijske spremembe, ki so privedle do njih.

Ugotovimo torej, da so primeri dejanskega meddisciplinarnega povezovanja med jezikoslovjem in drugimi vedami s skupnim ciljem raziskovanja slovenskega novinarskega diskurza prej izjema kot pravilo. Tudi zato, da bi presegli to prakso in na novo premislili novinarski diskurz in njegove žanre, smo letos prijavi meddisciplinarni projekt Preoblikovanje novinarskega diskurza: novinarski žanri, novinarski stil in njihovo raziskovanje – večdimenzionalni pristop.

Literatura

- ARM, John D., 2004: Concepts of interdisciplinarity: Configurations of knowledge and action. *Human Relations* 57/4. 379–412.
- BHATIA, Vijay K., 2004: *Worlds of Written Discourse*. London, New York: Continuum.
- BREZNIK, Anton, 1933: O časnikarski slovenščini. *Dom in svet* 46. 312–320.
- van DIJK, Teun A., 1988: *News as Discourse*. Hillsdale, New York: Lawrence Erlbaum.
- ERJAVEC, Karmen, 2003: Media construction of identity through moral panics: discourses of immigration in Slovenia. *Journal of ethnic and migration studies* 29/1. 83–101.
- ERJAVEC, Karmen, BAŠIĆ HRVATIN, Sandra, KELBL, Barbara, PETKOVIĆ, Brankica (ur.), 2000: *Mi o Romih: diskriminatorški diskurz v medijih v Sloveniji*. Ljubljana: Open Society Institute – Slovenia.
- FAIRCLOUGH, Norman, 1995: *Media Discourse*. London: Arnold.
- GOLDEN, Marija, 2001: *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje.
- HALLIDAY, Michael A. K., 1978: *Language As a Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning*. London: Edward Arnold.
- JAWORSKI, Adam, COUPLAND, Nikolas, 1999: Perspectives on Discourse Analysis. Adam Jaworski, Nikolas Coupland (ur.): *The Discourse Reader*. London: Routledge. 1–44.
- KALIN GOLOB, Monika, 2004: Moč jezika – izbor dejstev in besed. *Teorija in praksa* 41/3–4. 703–11.
- KALIN GOLOB, Monika, POLER KOVAČIČ, Melita, 2005: Med novinarskim stilom in etiko: senzacionalizem brez meja. *Družboslovne razprave* 21/49–50. 289–393.
- KOROŠEC, Tomo, 1976: *Poglavja iz strukturalne analize slovenskega časopisnega stila: doktorska disertacija*. Ljubljana: Fakulteta Edvarda Kardelja.
- KOROŠEC, Tomo, 1998: *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: Kmečki glas.
- KOŠIR, Manca, 1988: *Nastavki za teorijo novinarskih vrst*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- LABAN, Vesna, 2004: *Razvidnost virov informacij v televizijskih novinarskih besedilih: magistrsko delo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- LABAN, Vesna, 2007: *Televizijski novinarski diskurz: žanrska in stilna razčlenitev: doktorska disertacija*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

- LABAN, Vesna, POLER KOVAČIČ, Melita, 2007: Poročevalska sklicevalnost v agencijskih besedilih. *Družboslovne razprave* 23/54. 65–83.
- LATTUCA, Lisa R., 2002: Learning interdisciplinarity: Sociocultural perspectives on academic work. *The Journal of Higher Education* 73/6. 711–739.
- van LEEUWEN, Theo, 2005: Three models of interdisciplinarity. Ruth Wodak, Paul A. Chilton (ur.): *A New Agenda in (Critical) Discourse Analysis*. 3–18.
- LENGAR VEROVNIK, Tina, 2010: *Radijski novinarski dvogovorni žanri kot okvir jezikovnih izbir novinarjev. Doktorska disertacija*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- LUTHAR, Breda, JONTES, Dejan, 2007: Nasilje v družini in strateški rituali poročanja. *Družboslovne razprave* 23/55. 27–48.
- MILOSAVLJEVIĆ, Marko, 2003: *Novinarska zgodba*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- PAXSON, Thomas D. Jr., 1996: Modes of interaction between disciplines. *The Journal of Education* 45/2. 79–96.
- POLER KOVAČIČ, Melita, KALIN GOLOB, Monika, 2005: Dilemmas of Slovenian journalism in the European Union. Bogomil Ferfila (ur.): *Travelling with Europe: Slovenia in European Union: Slovenija v Evropski uniji* (Knjižna zbirka Politični procesi in inštitucije). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. 422–445.
- SALTER, Liora, HEARN, Alison, 1996: *Outside the lines: Issues in interdisciplinarity research*. Buffalo, New York: McGill-Queen's University Press.
- SAYER, Andrew, 1997: Essentialism, social constructionism, and beyond. *The Sociological Review* 45/3. 453–487.
- STEMBER, Marilyn, 1991: Advancing the social sciences: Through the interdisciplinarity enterprise. *The Social Science Journal* 28/1. 1–14.
- ŠKILJAN, Dubravko, 1999: *Javni jezik: k lingvistiiki javne komunikacije*. Ljubljana: Studia humanitatis.
- THOMPSON KLEIN, Julie, 1990: *Interdisciplinarity: History, theory and practice*. Detroit, Michigan: Wayne State.
- THOMPSON KLEIN, Julie, 1996: *Crossing Boundaries: Knowledge, Disciplinarity, and Interdisciplinarity*. Virginia: University of Virginia Press.
- THOMPSON KLEIN, Julie, 2000: A Conceptual Vocabulary of Interdisciplinary Science. Peter Weingart, Nico Stehr (ur.): *Practicing Interdisciplinarity*. Toronto: University of Toronto Press. 3–24.
- VEZOVNIK, Andreja, 2007: Diskurzivna konstrukcija slovenske nacionalne identitete: analiza časopisnih političnih komentarjev v obdobju vstopanja Slovenije v Evropsko unijo. *Annales, Ser. hist. sociol.* 17/2. 469–483.
- VEZOVNIK, Andreja, 2010: Kritična analiza političnih diskurzov o izbrisanih v žanrih mnenjske zvrsti. *Družboslovne razprave* 26/64. 45–62.
- WEISS, Gilbert, WODAK, Ruth, 2003: *Critical Discourse Analysis: Theory and Interdisciplinarity*. Houndmills: Palgrave.
- ZELIZER, Barbie, 2004: *Taking Journalism Seriously: News and the Academy*. London: Sage.